

Starobní důchodci podle výše plného starobního důchodu k 31. 12. 2016

(Graf 29 a, b)

Zdroj: MPSV ČR (ČSSZ), 31. 12. 2016

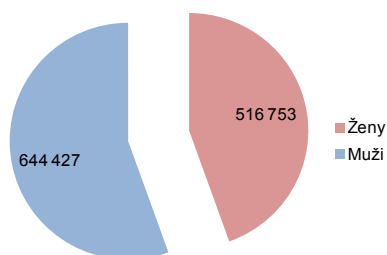
Důchodové pojištění zajišťuje občany pro případ stáří, invalidity nebo při ztrátě živitele. V rámci důchodového pojištění se poskytují důchody starobní, invalidní, vdovské, vdovecké a sirotčí (zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů).

Starobní důchody pobírají častěji ženy než muži a pobírají je déle. Výše důchodů žen je ale v průměru nižší než výše důchodu mužů.

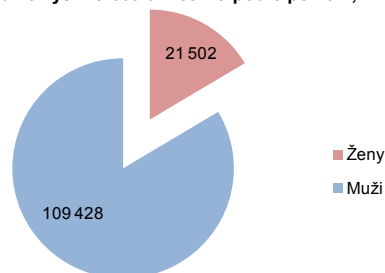
Ženy odcházejí do důchodu stále ještě o něco dříve. Stačí se podívat na strukturu podle pohlaví u příjemců starobního důchodu ve věkových kategoriích 55-59 a 60-64 let. Celkově pobíralo k 31. 12. 2016 starobní důchod 1 788 185 osob (z toho 53,2 % žen). Ve věku 55-59 let dostávalo starobní důchod již pouze 22 644 lidí, podíl žen zde představoval 82 %. Ženy mezi příjemci starobních důchodů převažují do věkové kategorie 65-69 let věku, od 70. roku je trend přesně opačný. Vyšší podíl starobních důchodů na všech druzích jednotlivých penzí zaznamenali muži. Starobní důchod pro ně znamenal téměř 72 % všech druhů důchodu (oproti 55 % v případě žen). Ženy pobírají poměrně často vdovské důchody v souběhu, což se projevuje zejména ve věkové skupině 80 a více let. Muži vykazují téměř ve všech pětiletých věkových kategoriích (s výjimkou věku 55-59 a 90 a více let) vyšší než padesátiprocentní podíl starobních důchodů na všech vyplacených důchodech. Nejvyššího podílu dosáhli ve věku 60-74 let, kdy jeho hodnota dosahovala přes 90 %. Oproti tomu ženy od 75. roku života pobírají z více než padesáti procent jinou formu důchodu, než důchod starobní. Jedná se především o vdovský důchod v souběhu. Projevuje se tu tak demografický fakt, že ženy se dožívají v průměru vyššího věku než muži a že jsou častěji ovdovělé. Na jeden vdovecký důchod v souběhu (ve věku 55 a více let) připadá přibližně šest vdovských.

Podíváme-li se na průměrnou měsíční výši starobních důchodů, zjistíme, že důchody do 10 999 Kč pobírají častěji ženy. Muži zase převažují mezi příjemci důchodů vyšších než 11 000 Kč. Podíl žen mezi pobírateli průměrného měsíčního důchodu do 9 999 Kč činil 83 %. Zaměříme-li se na průměrné měsíční důchody ve výši 12 000 Kč a více, zjistíme, že se poměr obou pohlaví mění. V případě takto vysokých důchodů představuje podíl žen již jen 30 %. Vůbec nejvyšší podíl žen (více než 86%) byl zjištěn u příjemců starobních důchodů v průměrné výši od 8 000 do 8 999 Kč. Nejnižší podíly žen potom vykazovali senioři se starobním důchodem v průměrné výši od 15 000 do 15 999 Kč (12%).

Starobní důchodci pobírající průměrný měsíční důchod ve výši do 14 999 Kč podle pohlaví

Starobní důchodci pobírající průměrný měsíční důchod ve výši 15 000 a více Kč podle pohlaví

Invalidní důchody podle stupňů nemohoucnosti a průměrné měsíční výše důchodu (struktura podle pohlaví) k 31. 12. 2016

(Graf 30)

Zdroj: Česká správa sociálního zabezpečení (ČSSZ), 31. 12. 2016

S účinností od 1. ledna 2010 došlo k zavedení třístupňové invalidity a místo plných invalidních a částečných invalidních důchodů začaly být vypláceny invalidní důchody pro invaliditu I., II., a III. stupně (zákon č. 306/2008 Sb.). I. stupeň znamená pokles pracovní schopnosti nejméně o 35 %, u II. stupně se jedná nejméně o 50% a u III. stupně nejméně o 70% pokles pracovní neschopnosti. Data jsou uváděna k 31. 12.

K 31. 12. 2016 byla nějaká z forem invalidního důchodu vyplacena 416 489 osobám. Invalidní důchod pobírali z větší části muži (podíl žen představoval necelých 47 %).

Podíl žen se v závislosti na výši stupně nemohoucnosti příliš nemění. Nejnižší hodnoty (44 %) dosáhl v případě nejvyššího stupně nemohoucnosti (III. stupně).

Podíl žen se oproti tomu viditelně mění v závislosti na průměrné výši důchodu. Ženy převažují mezi příjemci důchodů jednoho ze tří stupňů invalidity do 5 000 korun (tvořily více než 60 % těchto příjemců), naopak mezi příjemci důchodů nad 15 tisíc korun včetně bylo zjištěno jen 22 % žen. V obou případech je však třeba zdůraznit, že se nejedná o příliš početné soubory osob.

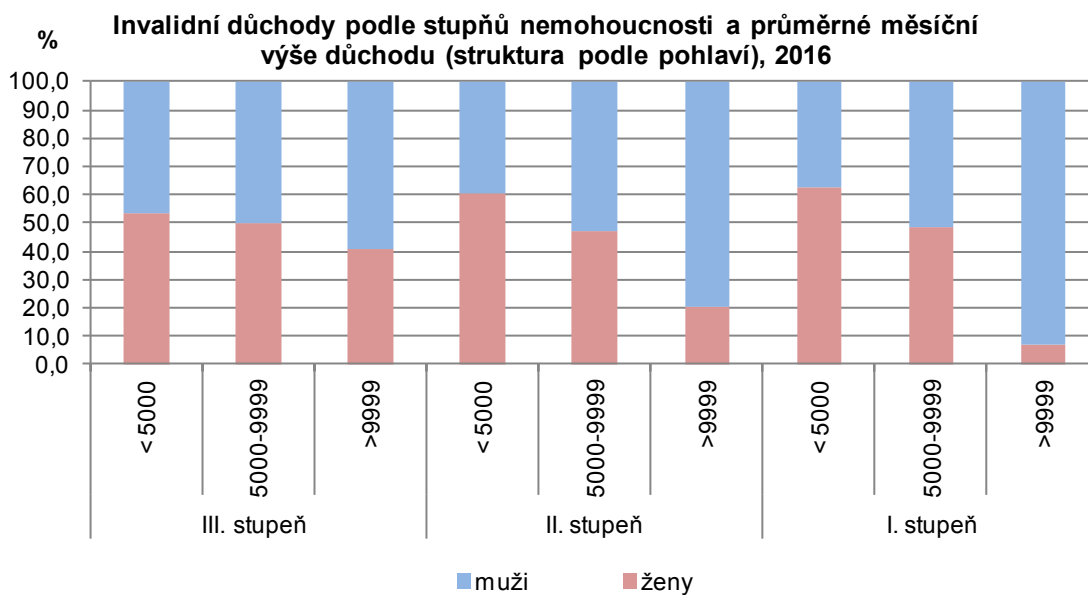
Příjemci invalidního důchodu pobírali nejčastěji invalidní důchod III. stupně, kde se jednalo o více než 70% pokles pracovní neschopnosti. Představovali 54 % všech příjemců invalidního důchodu. Na druhém místě figurovali ti, kteří pobírali invalidní důchody s prvním stupněm nemohoucnosti (32 %). Rozdíly podle pohlaví byly v tomto případě zanedbatelné.

Kromě toho, že muži pobírají invalidní důchody častěji než ženy, a že se tato jejich převaha ještě zvyrazňuje u nejvyššího stupně nemohoucnosti, jsou to opět muži, kteří mají v průměru tyto důchody vyšší.

Podíváme-li se na invalidní důchody třetího stupně nemohoucnosti podle průměrné výše důchodu, zjišťujeme, že do 9 999 Kč pobírá tyto důchody více žen než mužů, od 10 000 Kč jsou mezi příjemci důchodů převážně muži.

V případě invalidních důchodů prvního stupně invalidity převažují ženy pouze v nejnižší příjmové kategorii, do 4 999 Kč včetně. S rostoucí výší důchodů můžeme pozorovat dominanci mužů.

Příjemci invalidního důchodu podle výše průměrného důchodu v Kč (struktura podle stupně nemohoucnosti) k 31. 12. 2016

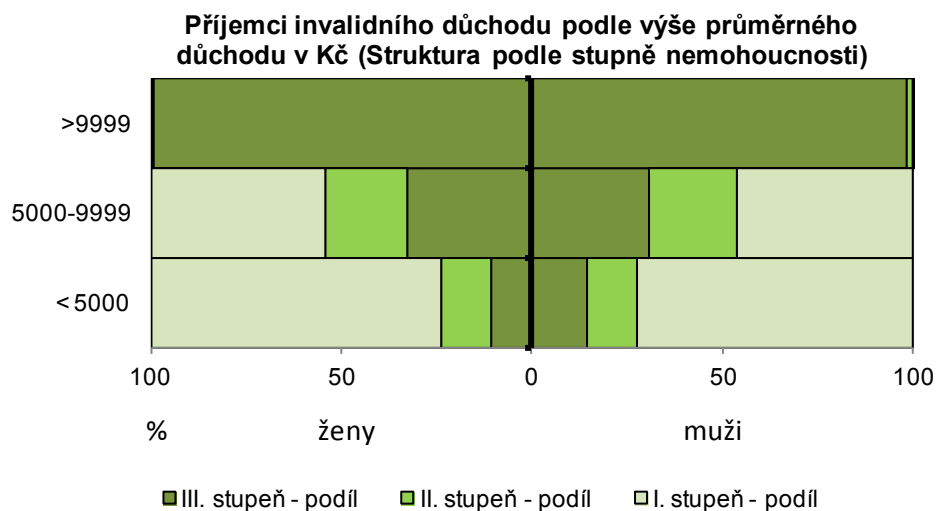
(Graf 31)

Zdroj: Česká správa sociálního zabezpečení

Data jsou k 31. 12. 2016

Příjemci invalidních důchodu ve výši do 9 999 Kč pobírají především důchody I. a II. stupně. Důchody ve výši 10 000 Kč a více pak v převážné většině pobírají osoby s invalidním důchodem III. stupně.

Osoby pobírající invalidní důchod nad 7 999 Kč mají většinou III. stupeň nemohoucnosti. U mužů jsou však i ve vyšších kategoriích první dva stupně nemohoucnosti zastoupeny více než v případě žen. Pokud ženy pobírají invalidní důchod ve výši 9 000 Kč a více, potom mají téměř bez výjimky III. stupeň nemohoucnosti. Rozdíly podle pohlaví zde nehrály větší roli.

Ženy a muži pobírající důchod podle typu důchodu k 31. 12. 2016

(Graf 32, a, b)

Zdroj: Česká správa sociálního zabezpečení, Český statistický úřad

Data jsou k 31. 12. 2016

Starobní důchod představuje v případě mužů ve věku 55 a více let 81,3% podíl ze všech druhů důchodů, které takto staří muži pobírají. U stejně starých žen tvořil starobní důchod 60,8 % všech vyplacených důchodů.

Hlavně u žen ve věku 75 a více let musíme počítat s těmi, které pobírají důchod vdovský. Ve věkové kategorii 75-79 let pobírala vdovský důchod (sólo či v souběhu) polovina takto starých žen. Ve věkové kategorii 80-84 let již dvě třetiny, ve věkové kategorii 85-89 let necelých 80 % žen a ve věku nad devadesát let včetně 86 % žen.

Muži ve věku 65-74 let pobírali starobní důchod z více než 90 %. Vdovecký důchod zaujímá u mužů polovinu všech pobíraných důchodů až v nejvyšší věkové kategorii, 90 a více let.

